

Uchwała Nr XXXVIII/953/2005

Rady Miejskiej w Gliwicach
z 22 grudnia 2005 roku.

w sprawie: zatwierdzenia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2006”.

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z 2001r. z późniejszymi zmianami), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. Nr 147, poz. 1231 z 2002r. z późniejszymi zmianami)

**Rada Miejska w Gliwicach
uchwała:**

1. Zatwierdzić „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2006 rok ” w brzmieniu wg załącznika do niniejszej uchwały.
2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006r.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Gliwicach**

Stanisław Ogryzek

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Gliwice na rok 2006r.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art. 4¹) nakłada na gminę obowiązek realizowania - jako zadania własnego gminy - działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:
1.1 Zwiększanie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych np. programów, terapeutów, psychologów itp.

1.2 Dostosowanie usług terapeutycznych do bieżących potrzeb osób zainteresowanych.

1.3 Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy.

1.4 Wspieranie punktów konsultacyjnych, telefonów zaufania, informacji w miejscach publicznych, zakup materiałów informacyjnych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą poprzez:

2.1. Podejmowanie przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

2.2. Zwiększanie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych nadużywaniem alkoholu.

2.3. Zwiększanie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i prawnej dla członków tych rodzin.

2.4. Inicjowanie i wspieranie stowarzyszeń i środowiskowych grup społecznej obrony przed przemocą.

2.5. Budowanie lokalnej koalicji osób, służb, instytucji i organizacji w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

3.1. Wdrażanie programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży (uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu).

3.2. Promocję trzeźwego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.

3.3. Edukację rodziców i wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymywaniu abstynencji.

3.4. Organizowanie kampanii edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przeciwdziałania alkoholizmowi.

3.5. Edukację publiczną i współpracę z mediami.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ww. ustawy.

4.1. Monitorowanie procedur wydawania i cofania zezwoleń tworzących podstawy lokalnej polityki wobec alkoholu.

4.2. Współdziałanie z policją, strażą miejską oraz innymi instytucjami w zakresie przestrzegania przepisów ustawy.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5.1. Wspieranie lokalnych koalicji trzeźwościowych.

5.2. Wspieranie organizacji pozarządowych zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej.

W Gliwicach uzależnienie od alkoholu występuje u około 10.000 mieszkańców i jest to choroba społeczna, której konsekwencje dotyczą nie tylko osób uzależnionych ale także członków ich rodzin i środowiska społeczne.

W 2005 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła i rozpatrzyła ok. 200 wniosków o objęcie przymusowym leczeniem osoby uzależnione.

W 2005 roku w placówkach leczenia odwykowego udzielono 6626 porad w tym 298 porad kobietom oraz 10 osobom nieletnim. Pozytywnym przejawem w lecznictwie odwykowym jest wzrost liczby pacjentów podejmujących długotrwałą terapię odwykową.

Działające na terenie miasta Gliwice punkty konsultacyjne udzieliły następującej liczby porad:

1. punkt konsultacyjny przy Izbie Wyrzeźwień – 1210 porad dla osób opuszczających Izbę oraz objął pomocą 2464 osoby motywując je do leczenia,
2. punkt pomocy ofiarom przemocy w rodzinie – 750 porad,
3. gminny telefon zaufania 530 porad,

Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 979 osób

Szacunkowo około 20 000 osób w Gliwicach żyje w rodzinach, w których z powodu nadużywania alkoholu dochodzi do przemocy. Wynikiem nadużywania alkoholu jest również ubóstwo i demoralizacja powodujące

współzależnienie i szkody osobiste u członków rodzin.

Od lipca 2005r. działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej posiadający wysoko wykwalifikowaną kadrę specjalistów, którzy zajmują się bezpośrednio udzielaniem kompleksowej pomocy ofiarom przemocy.

Na terenie gliwickich szkół organizowane są programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży obejmujące corocznie ok. 3000 uczniów stała opieką w świetlicach z programem profilaktycznym objętych jest przeszło 1000 dzieci, z których część korzysta z wyjazdów na kolonie i obozy z programem profilaktycznym.

W realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych włączyły się również organizacje pozarządowe. Obecnie dofinansowuje się działalność 34 świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi.

Pomocy dzieciom i młodzieży udziela również Katolickie Centrum Edukacji Dzieci i Młodzieży KANA a stowarzyszenia „Gigant” i „GTW” prowadzą działalność na rzecz dzieci ulicy i osób marginalizowanych.

Ważne miejsce zajmuje przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców z uwagi na obniżenie poziomu bezpieczeństwa, zagrożenie życia mieszkańców i poczucie braku respektu dla prawa. Statystyki policji i Sądu obrazują liczbę czynów naruszenia prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe.

Wynika z nich, że zarejestrowano:

1. w kategorii wykroczenia 121 czynów, gdy osoba kierująca pojazdem była w stanie nietrzeźwym oraz 70 czynów popełnionych przez osoby piesze,
2. w kategorii przestępstwa drogowe 509 czynów, gdy osoba kierująca pojazdem była w stanie nietrzeźwym oraz 24 czyny popełnione przez osoby piesze,
3. 35 czynów, gdy osoba kierująca pojazdem była w stanie nietrzeźwym i była sprawcą wypadku.

Zjawiskiem zasługującym na uwagę jest naruszanie prawa związane ze sprzedażą alkoholu osobom nieletnim oraz nietrzeźwym. Prowadzone są regularne szkolenia sprzedawców alkoholu oraz kontrola i egzekwowanie przestrzegania prawa.

Zapleczem dla realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są:

1. placówki leczenia odwykowego mieszczące się na terenie miasta Gliwice i poza jego terenem oraz organizacje pozarządowe zajmujące się terapią uzależnień wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin,
2. realizatorzy programów profilaktycznych,
3. grupy samopomocowe,
4. placówki oświatowe i stowarzyszenia prowadzące świetlice socjoterapeutyczne,
5. jednostki organizacyjne miasta (np. OPS, MZUK).

Ponadto w ramach realizacji gminnego programu ma miejsce współpraca z Sądem, Policją i Strażą Miejską.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2006

ROZDZIAŁ I

I. Cele strategiczne programu

1. Efektywny system zapobiegania i likwidacji problemów alkoholowych.
2. Doskonalenie systemu wsparcia osób uzależnionych.
3. Zintegrowany system pomocy rodzinie.

II. Cele programu

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem.
3. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Skuteczne formy kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie).
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

III. Realizatorzy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Inne podmioty, którym zlecane są zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

IV. Źródła i zasady finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1. Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są środki gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Środki pochodzące z innych źródeł.

ROZDZIAŁ II

Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

1. Prowadzenie programów profilaktyczno - edukacyjnych dla osób mających problemy z używaniem substancji psychoaktywnych.
2. Realizacja zadań pomocy ludziom uzależnionym po przebyciu podstawowym programie terapii - programy wspierające, motywujące i podtrzymujące abstynencję.
3. Realizacja programów pomocy dla młodzieży nadużywającej napojów alkoholowych w połączeniu z innymi środkami psychoaktywnymi.
4. Realizacja programów szkoleniowych oraz szkoleniowo-motywuujących w szczególności dla bezrobotnych mających problemy alkoholowe oraz ich rodzin pobierających zasiłki z OPS.
5. Realizacja programów dla bezdomnych nadużywających napojów alkoholowych.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu poprzez:
 - a. przeprowadzanie rozmów motywujących do podjęcia leczenia dobrowolnego osób zgłaszanych do objęcia leczeniem przymusowym,
 - b. realizację procedury „niebieskiej karty” dla GKRPA,
 - c. przeprowadzanie badania biegłych (psychologa i psychiatry) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - d. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osób zgłaszanych do objęcia leczeniem przymusowym,
 - e. kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
2. Pomoc ofiarom przemocy domowej poprzez:
 - 2.1. Dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i problemem przemocy.
 - 2.2. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z policją, strażą miejską, OPS, przedstawicielami służby zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy.
 - 2.3. Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy.
 - 2.4. Realizacja zadań pomocy ofiarom przemocy domowej:
 - a) prowadzenie grup pomocowych dla ofiar przemocy domowej,
 - b) prowadzenie pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i pomocy prawnej,
 - c) współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej,
 - d) realizacja programów rehabilitacyjnych dla sprawców przemocy,
 - e) prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta.
2. Wspieranie działalności punktu pomocy rodzicom dzieci, które spożywają alkohol.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej:
 - a) dofinansowanie i finansowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
 - b) tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych, socjoterapeutycznych oraz finansowanie realizacji programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym
 - c) dofinansowanie kolonii i obozów z programem profilaktycznym dla dzieci uczęszczających w ciągu roku na zajęciach w świetlicach socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych
 - d) promowanie nowych, bardziej skutecznych programów profilaktycznych, opracowań autorskich i pilotażowych
 - e) finansowanie szkoleń przeprowadzanych przez ekspertów i profesjonalistów zapraszanych przez instytucje miejskie i organizacje pozarządowe realizujące zadania gminnego programu,
 - f) objęcie szkoleniami podstawowymi z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przedstawicieli policji, pracowników pomocy społecznej, kuratorów sądowych, straży miejskiej, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych instytucji uczestniczących w realizacji zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - g) edukacja publiczna - prezentacja w mediach wiedzy na temat problemów związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu.
4. Program Aktywnego Przeciwdziałania Alkoholizmowi
 - a) tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną m.in. troska o utrzymanie i zwiększanie liczby obiektów sportowych, terenów rekreacyjnych, tworzenie nowych osiedlowych placów zabaw oraz stałe odnawianie bazy urządzeń i sprzętu sportowego,
 - b) modernizacja i remonty obiektów sportowych oraz ich wyposażenie

5. Inne formy oddziaływań profilaktycznych:

- a) organizacja i finansowanie kampanii profilaktycznych: lokalnych i udział w ogólnopolskich,
- b) promocja zdrowego stylu życia m.in. festyny, konkursy, zawody sportowe, imprezy profilaktyczne i sportowe itp.,
- c) tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - klubów młodzieżowych, świetlic, klubów sportowych itp. oraz stałe odnawianie bazy materialnej placówek w potrzebny sprzęt i urządzenia sportowe,
- d) doposażenie i wsparcie Policji w organizacji akcji profilaktycznych,
- e) opracowywanie, wydawanie i zlecenie druku broszur, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym.

Zadanie 4

Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.

1. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców alkoholu oraz działań kontrolnych mających zlikwidować dostępność alkoholu dla nieletnich.
2. Wspólne akcje służb porządkowych dotyczących przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia i osobom nietrzeźwym.

Zadanie 5

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym:
 - a. wspieranie instytucji, stowarzyszeń klubów sportowych i organizacji pozarządowych realizujących działania związane z profilaktyką alkoholową i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
 - b. współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych.
2. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

ROZDZIAŁ III

Zasady wynagradzania członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Za udział w posiedzeniach Komisji, członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie wypłacane na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez Naczelnika Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.
3. Wysokość wynagrodzenia wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz.1679 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2005r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2006r. (Dz. U. Nr 177 poz. 1469).

ROZDZIAŁ IV

Realizacja Programu

Odpowiedzialnym za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z ramienia Prezydenta Miasta jest Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.